

**PARALLELSESSION 8: EVALUERINGENS
ROLLE I FAGLIG UDVIKLING OG
BESLUTNINGSPROCESSER: ERFARINGER
FRA 'VEJEN TIL HVERDAGSLIVET'**

Recovery

På vej mod en mere præcis model

I psykiatrien er begrebet »recovery« blevet et stadig mere centralt begreb de seneste 15 år. Det repræsenterer et nyt fokus på at hjælpe personer med en psykisk sygdom til at leve et så selvstændigt liv som muligt, og dermed nye mål for indsatserne i både behandlingspsykiatrien og kommunalt regi.

AF LENE FALGAARD EPLOV OG KLAUS SERUP RASMUSSEN

I SOCIAL POLITIK Nr. 3 / 2015

Program

- Sådan udviklede vi *”Vejen til hverdagslivet”*
- Om *”Vejen hverdagslivet”*
- Forskningsprojektet *Håb og Selvbestemmelse i hverdagslivet*
- Drøftelse
- Evalueringens rolle i beslutningsprocesser
- Spørgsmål

Hvem er I

(ræk hånden op)

A

B

C

D

?

Jeg arbejder med
evaluering/forskning

Jeg støtter
beslutningstagere

Jeg er beslutningstager
(f.eks. politiker)

Jeg er ved at udvikle
noget lignende

Andet?

Peer-støtte: En **anderledes** rolle

Ingen 'hjælpere' og ingen 'modtagere af hjælp'

Peer-støtte:

- Skal ikke 'fikse' eller fjerne problemer.
- Er støtte til selv at forstå og finde egne svar.
- Virker gennem *gensidig og ligeværdig deling af egne erfaringer*.
- Samtidighed med fagprofessionelle kan være væsentligt – f.eks. i forhold til bolig, økonomi etc.

Før iværksættelse af forskningsprojektet:

Fordi peers er **anderledes end hvad vi kender:**

- **Organisationer:** Omdanner typisk peer-støtte til noget mere velkendt, såsom mentorstøtte eller frivilligordninger.
- **Peers:** Uklarheder omkring, hvordan peer-rolle er anderledes, betyder at man ofte overtager de hjælperoller, man kender.

= Behov for virksomme konceptualiseringer af peer-støtte.

Drøftelse mellem indsats og forskning om konceptualisering af peer-støtte indenfor Det Sociale Netværks og SINDs organisering, dvs. med vægt på frivillighed og tværgående samarbejde.

Udvikling af peer-støtte

Uformel peer-support

Formaliseret peer-support uden krav til indhold og effekt

Formaliseret peer-support med manualer, supervision og krav til effekt

Udviklingsprocessen

2015-2018

National afprøvning af peer-støtte i 3 landsdele

Under Socialstyrelsen

2018
Workshops mellem indsats og forskning.

Både indsats og forskere har egne levede erfaringer

2018
Drøftelser med fonde, der havde ønsker til, hvordan der evalueres

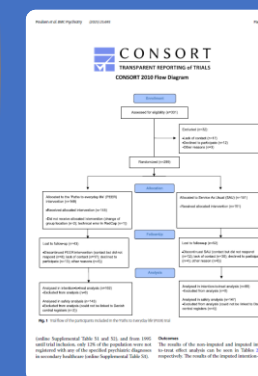
2019
Forundersøgelse

Sammenligning med kendt viden

Manual co-produceres

2019
Projekt "Håb og Selvbestemmelse" iværksættes m. pilot

2019 – 2023
RCT

Vejen til hverdagslivet

Peer-gruppeforløb og følgeskab

11 ugers gruppeforløb á 2 timer

- Målgruppe: Fra psykisk mistrivsel til betydeligt nedsat psykisk funktionsevne
- Lavtærskel, selvhenvendelse
- Manualiseret
- Faciliteres af to frivillige peers som modtager uddannelse, opfølgning, supervision
- Fidelitymåling to gange årligt.

Følgeskabsworkshops

- Månedlige workshops á to timer.
- Valgfrit – en mulighed fra gruppestart
- Matchmaking mellem deltagere
- Indgår i fidelity

MØD DINE PEERS

Kom til introduktionsmøde og hør om vores peer-gruppeforløb 'Vejen til hverdagslivet'

			
	<p>Læs mere og tilmeld dig via QR-koden:</p> 		
			
FREDERICIA 18/08 2025	KOLDING 20/08 2025	KØBENHAVN 19/08 2025	RØDOVRE 21/08 2025

Kommuner

Primært socialområdet

§82, bostøtte, åbne rådgivninger

Men også: ungeløftet,
udskrivningsmentorer,
sygedagpenge, ambulante
behandling, udskrivelser etc.

Civilsamfund

11 ugers
peer-gruppeforløb
å 2 timer

Følgeskabs
workshops

”Vi samarbejder om at løfte en central dagsorden omkring hvordan sociale opgaver kan løftes på nye måder. Med peer-gruppeforløbene lægger en civilsamfundsorganisation sig tæt op ad socialområdet ” - fagchef, kommune.

Forskningsprojektet

Håb og Selvbestemmelse i hverdagslivet

Delprojekt 1:

- Effektevaluering i et randomiseret forsøg

Delprojekt 2:

- Målgruppeanalyse vha. spørgeskemadata og register data

Delprojekt 3:

- Undersøgelse af deltagernes og de frivillige peers oplevelse af peer-støtteindsatsen ved kvalitativ metode

Delprojekt 4:

- Undersøgelse vedr. ændringer på systemniveau med metoden Outcome Harvesting

Delprojekt 5:

- Samfundsøkonomisk evaluering

Målgruppe

Borgere over 18 år der bruger kommunal social service pga. nedsat psykisk funktionsevne oprindeligt svarende til målgruppen for §82 i lov om social service, dvs. borgere der har en psykisk lidelse og/eller oplever mistrivsel i en grad der påvirker den enkeltes livsudfoldelse.

Derudover borgere over 18 år, der selvhenvender sig til projektet med lignende psykiske vanskeligheder.

Delstudie 1. RCT-studiet

Formål: At undersøge effekten af 'Vejen til hverdagslivet' givet i tillæg til standardindsats overfor standardindsats alene

Effekten blev målt ved:

- Primært effektmål: Selvvurderet personlig recovery
- Sekundære effektmål: Empowerment, selvvurderet funktionsniveau og livskvalitet
- Eksplorative effektmål: Håb, self-efficacy, self-advocacy og sociale relationer

Fidelity-måling:

- Udviklet til at fange indsatsens kerneelementer.
- Bliver indsatsen givet som det er tiltænkt

RESEARCH

Open Access

The “Paths to everyday life” peer support intervention for adults with mental health difficulties versus service as usual in a Danish community setting – results from a randomized two-armed, multi-site, superiority trial

Charlotte Heinsvig Poulsen^{1*}, Cecilie Høgh Egmose¹, Bea Ebersbach¹, Carsten Hjorthøj^{2,3} and Lene Falgaard Epløv¹

Delstudie 1. Resultater af RCT

- “Vejen til hverdagslivet” er signifikant bedre i tillæg til standardindsats end standardindsats alene med hensyn til:
  - Det primære effektmål: selvvurderet personlig recovery
  - De sekundære effektmål: selvvurderet funktionsevne og livskvalitet
  - De eksplorative effektmål: selvvurderet generel mestringsevne (self-efficacy) og håb
- Der er ingen forskel mellem de to indsatstyper med hensyn til:
  - Det sekundære effektmål: empowerment
  - De eksplorative effektmål: self-advocacy og sociale relationer.
- Fidelity: Indsatsen blev givet med god fidelitet

Delprojekt 2. Målgruppeanalysen

Kun 12% af deltagerne var ikke registreret med en psykiatrisk diagnose

Historik med lav grad af beskæftigelse samt brug af sociale ydelser (arbejdsløshedsunderstøttelse, sygefravær og førtidspension)

Historik med høj grad af brug af primære og sekundære sundhedsydelser

---

Delprojekt 3. Deltagernes oplevelse

- Kritisk realistisk undersøgelse af virkningsmekanismer i gruppeforløbet 'Vejen til hverdagslivet' fra deltagerens perspektiv.
- Individuelle interviews med 11 deltagere
- Fund i form af fire temaer
  - Forbundethed som forudsætning for engagement i gruppen
  - En følelse af håb ved at se nye veje til at komme sig
  - Opdage nye sider af selv
  - Forandringsprocesser

Egmoose et al. *BMC Psychiatry* (2024) 24:555
<https://doi.org/10.1186/s12888-024-05992-w>

BMC Psychiatry

RESEARCH

Open Access

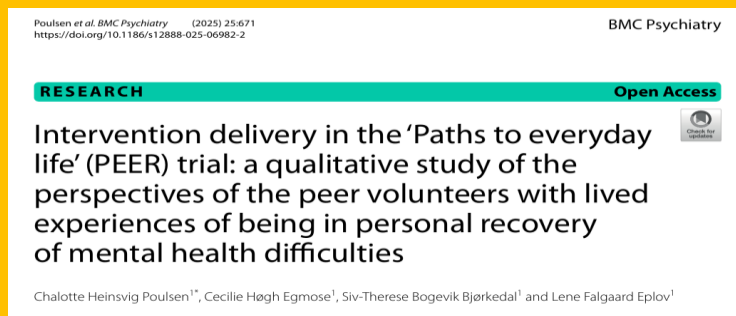
The 'Paths to everyday life' (PEER) trial – a qualitative study of mechanisms of change from the perspectives of individuals with mental health difficulties participating in peer support groups led by volunteer peers

Cecilie Høgh Egmoose¹, Chalotte Heinsvig Poulsen^{1*}, Siv-Therese Bøgevik Bjørkedal¹ and Lene Falgaard Epløv¹

Delprojekt 3. De frivilliges oplevelse

- Semistrukturerede kritisk realistiske inspirerede interviews (fokusgruppen n =8 og individuelt telefoninterview n=1)
- Konklusion: De frivillige facilitatorer finder at følgende er vigtigt:
  - Uddannelse i traumebevidst tilgang
  - Strukturerede formater
  - Fremme af ligeværdige, gensidige relationer
  - Organisatoriske støtte
  - Supervision

Delprojekt 4. Outcome Harvesting

Undersøgelse på systemniveau af: Hvem, der har ændret på hvilken adfærd, på hvilket tidspunkt.

Der lægges vægt på, at den givne adfærdsændring som minimum delvist kan tilskrives indsatsen i projekt 'Håb og Selvbestemmelse i Hverdagslivet'.

"Høsten" viser:

Øget kendskab og samarbejde mellem kommune og civilsamfund og mellem NGO'er i det lokale område

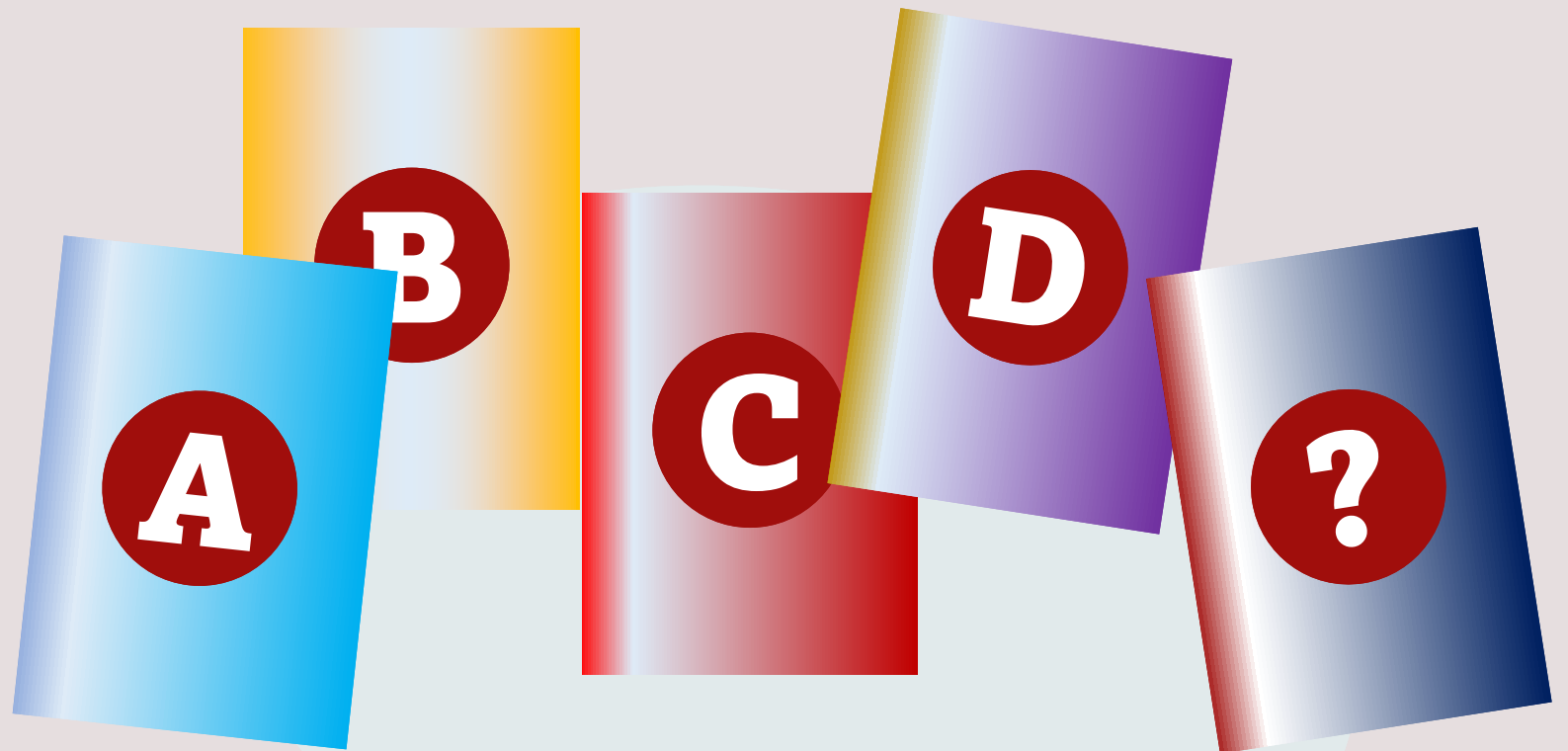
Men dette medfører ikke nødvendigvis at der bliver skabt en større sammenhæng i de tilgængelige tilbud.

Delprojekt 5.
Samfundsøkonomisk
evaluering

Drøftelse og spørgsmål

- Vend jer mod jeres sidemand og drøft 2 & 2 hvad oplægget taler ind i hos jer, og hvilke spørgsmål, der melder sig hos jer (5 min)
- Bagefter samler vi op sammen

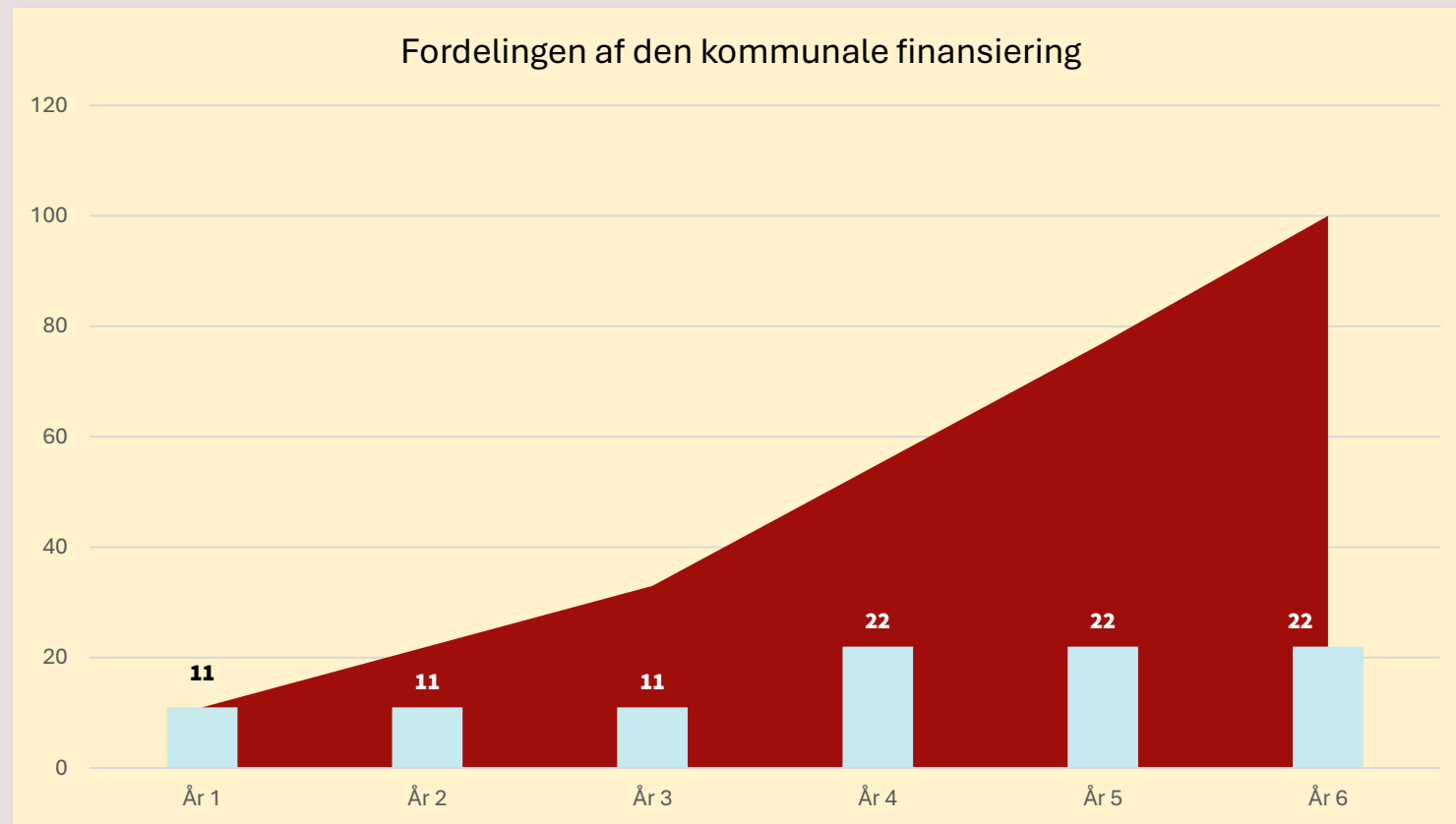
Sociale investeringer

Kan vi gøre det værdifuldt, at have det godt?

En løsning i balance.

For 240 borgere, over ca. 3 år:

- Kommunens omkostning *pr. borger (inkl. tilbagebetaling)*: ca. 9.694 kr.
- Kommunal besparelse *pr. borger (effektjusteret)*: ca. 11.361 kr.
- Nettoresultat *pr. borger over 5 år*: ca. 1.667 kr. i besparelse
- **Kommunal netto-besparelse over 5 år, efter betaling til Den Sociale Investeringsfond; 400.000 kr.**

SØM-beregning. Forventet besparelse *pr. borger*, der opnår effekt. 8% succesrate. Kun kommunale forvaltninger.

Implementering i det kommunale landskab

Voksne med betydelig nedsat psykisk funktionsevne (~ 25 % af målgruppen)

Kommunal besparelse over 5 år ved succes **Kr. 350.283**

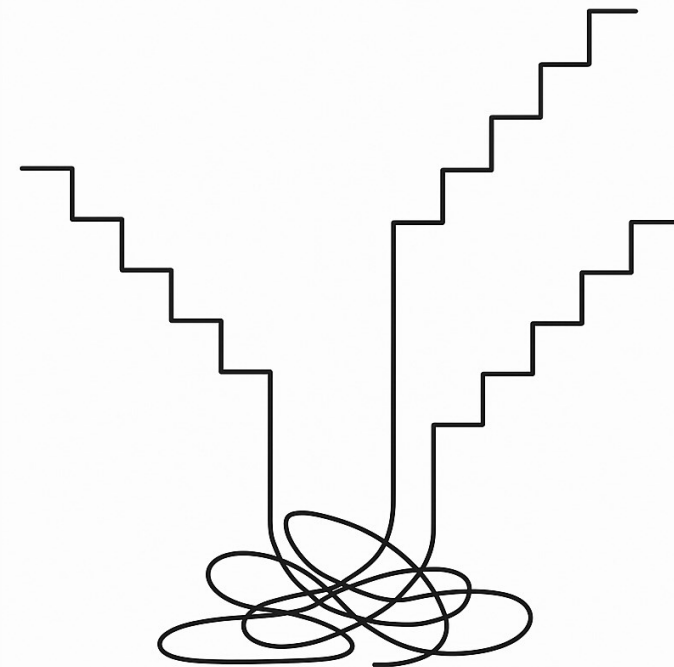
Sociale indsatser/ydelser	Kr. 215.149
Sundhedsydelser	Kr. 128.170
Beskæftigelse	kr. 6.964

Voksne med nedsat psykisk funktionsevne (~ 50 % af målgruppen)

Kommunal besparelse over 5 år ved succes **Kr. 116.782**

Sociale indsatser/ydelser	Kr. 45.455
Sundhedsydelser	Kr. 23.838
Beskæftigelse	kr. 47.490

Foreløbige erfaringer

Nationale dagsordener

Viden

Kommunal hverdag

Nationale dagsordener

- Soc. Investeringer
- Civilsamfund
- Vidensbaseret
- Ny incitamentsstruktur
- Skalering

Viden

- Byrådet siger...
- Keep it simple
- Relationel forrang
- Udvikle vores eget

Kommunal hverdag

Nationale dagsordener

- Soc. Investeringer
- Civilsamfund
- Vidensbaseret
- Ny incitamentsstruktur
- Skalering

11 ugers
peer-gruppeforløb
å 2 timer

Følgeskabs
workshops

Viden

- Byrådet siger...
- Keep it simple
- Relationel forrang
- Udvikle vores eget

Kommunal hverdag

Nationale dagsordener

- Soc. Investeringer
- Civilsamfund
- Vidensbaseret
- Ny incitamentsstruktur
- Skalering

Viden

11 ugers
peer-gruppeforløb
å 2 timer

Følgeskabs
workshops

- Byrådet siger...
- Keep it simple
- Relationel forrang
- Udvikle vores eget

Kommunal hverdag

11 ugers
peer-gruppeforløb
å 2 timer

Følgeskabs
workshops

Fidelity

Egen lokalkoordinator
Høj kapacitet (10 forløb årligt)
Kvalitet: God til optimal

Lokale partnerskaber
Lav kapacitet 2 forløb årligt
**Kvalitet: Lav / ikke "Vejen til
hverdagslivet"**

Nationale dagsordener

- Soc. Investeringer
- Civilsamfund
- Vidensbaseret
- Ny incitamentsstruktur
- Skalering

11 ugers
peer-gruppeforløb
å 2 timer

Følgeskabs
workshops

Fidelity

- Byrådet siger...
- Keep it simple
- Relationel forrang
- Udvikle vores eget

Kommunal hverdag

Ønsker I som kommune, at tage det næste gode skridt?

Styrk det tværgående samarbejde om en mere selvstændig og meningsfuld hverdag for flere.

Udviklingen i befolkningens mentale sundhed og den øgede viden om recovery kalder på nye løsninger.

Peer-gruppeforløbet 'Vejen til hverdagslivet' er en nyudviklet, evidensbaseret indsats, der bygger på frivillighed og kan drives lokalt gennem en social investeringsmodel. Vores rådgivningspartner, Den Sociale Investeringsfond, har dokumenteret de positive effekter for kommunale samarbejdspartnere.

Læs mere

Læs mere på www.peerpartnerskabet.dk